

INŠTITUT RS ZA SOCIALNO VARSTVO
SOCIAL PROTECTION INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mreže programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju:

***Evalvacijsko poročilo - ulično delo: Zavod Salesianum, OE
Skala – Skala - mladinska ulična vzgoja***

Ljubljana, december 2017

Naročnik: **MDDSZ**
Direktorat za socialne zadeve
Kotnikova 28
1000 Ljubljana

Skrbnika naloge pri naročniku: Marjeta Ferlan Istinič
Karmen Mitrović

Št. pogodbe: 2611-17-050230

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri izvajalcu: mag. Vid Žiberna, univ. dipl. kom.

Naslov poročila: **Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mreže programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju: Evalvacijsko poročilo – ulično delo: Zavod Salesianum, OE Skala – Skala - mladinska ulična vzgoja**

Avtorji poročila: mag. Vid Žiberna, univ. dipl. kom.
Nejc Vidrih, dipl. soc., mag. kult.
Sanel Ramović, mag. družb. inf.
dr. Liljana Rihter, FSD

Drugi sodelujoči: Žiga Tičar
dr. Mateja Černič

Št. delovnega poročila IRSSV 32/2017

Datum izdaje poročila: 15. 12. 2017

Izdaja: 01

Kopije: skrbnika naloge na MDDSZ
skrbnica pogodbe na MDDSZ
arhiv IRSSV
prosti izvodi z dovoljenjem naročnika

Odgovorna oseba: mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica IRSSV

Seznam najpogosteje uporabljenih kratic

AS	aritmetična sredina
CSD	center za socialno delo
EUR	Evro
FSD	Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani
IRSSV	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
JVSP	javni verificirani socialnovarstveni programi
MAX	najvišja podana vrednost (odgovor)
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIN	najmanjša podana vrednost (odgovor)
N	število odgovorov (uporabnikov)
RS	Republika Slovenija
SD	standardni odklon
SVP	socialno varstveni program/i
SZS	Socialna zbornica Slovenije
Ur. l. RS	Uradni list Republike Slovenije

**12 ZAVOD SALESIANUM, OE SKALA – Skala - mladinska
ulična vzgoja**

KAZALO VSEBINE

12.1	UVOD	8
12.2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV	15
12.2.1	POVEZAVA CILJEV PROGRAMOV S SKUPNIMI CILJI ZA EVALVIRANJE TER DODATNI CILJI 15	
12.2.2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV.....	16
12.3	USPEŠNOST PROGRAMA.....	17
12.3.1	ANALIZA VPRAŠALNIKOV	18
12.4	UČINKOVITOST PROGRAMA.....	34
12.5	OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA	35
12.5.1	OCENA TVEGANJA Z VIDIKA FINANCIRANJA PROGRAMA.....	35
12.5.2	OCENA TVEGANJA Z VIDIKA ZAGOTAVLJANJA PRIMERNEGA KADRA ZA IZVAJANJE PROGRAMA	35
12.5.3	OCENA TVEGANJA Z VIDIKA USTREZNOSTI PROGRAMA ZA VKLJUČENE UPORABNIKE ..	36
12.5.4	OCENA TVEGANJA Z VIDIKA ZAGOTAVLJANJA USTREZNIH PROSTOROV ZA IZVEDBO PROGRAMA	36
12.5.5	OCENA TVEGANJA Z VIDIKA BELEŽENJA IN IZVAJANJA USTREZNIH POSTOPKOV	36
12.5.6	OCENA TVEGANJA - OSTALO	36
12.6	TRAJNOST PROGRAMA	38
12.7	UGOTOVITVE IN PREDLOGI	40
	VIRI IN LITERATURA	44

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 12.1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje</i>	15
<i>Preglednica 12.2: Dodatni cilji programa</i>	15
<i>Preglednica 12.3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo</i>	17
<i>Preglednica 12.4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov</i>	17
<i>Preglednica 12.5: Indikatorji zadovoljstva uporabnika ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 12.6: Osebe, s katerimi se uporabniki običajno družijo v prostem času (izračun statistično značilnih razlik)</i>	19
<i>Preglednica 12.7: Število različnih oseb, s katerimi se uporabnik družijo v prostem času (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	20
<i>Preglednica 12.8: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	20
<i>Preglednica 12.9: Kakovostno preživljanje prostega časa (izračun statistično značilnih razlik)</i> 22	
<i>Preglednica 12.10: Število aktivnosti uporabnika (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	23
<i>Preglednica 12.11: Indikatorji zadovoljstva z dejavnostmi v programu ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)</i>	23
<i>Preglednica 12.12: Primerjava indikatorjev samopodobe uporabnikov ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)</i>	24
<i>Preglednica 12.13: Primerjava splošnega počutja uporabnika ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu (opisne statistike)</i>	25
<i>Preglednica 12.14: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (izračun statistično značilnih razlik)</i>	26
<i>Preglednica 12.15: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (dokumentacija za uporabnike, opisne statistike)</i>	27
<i>Preglednica 12.16: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin ob evalvaciji/izstopu (opisne statistike)</i>	28
<i>Preglednica 12.17: Primerjava indikatorjev odnosa med uporabnikom in bližnjimi ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)</i> 29	
<i>Preglednica 12.18: Odnos uporabnik/bližnji (izračun statistično značilnih razlik)</i>	30
<i>Preglednica 12.19: Konflikt s člani družine (izračun statistično značilnih razlik)</i>	30
<i>Preglednica 12.20: Zadovoljstvo z družino (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	31
<i>Preglednica 12.21: Pogovor s starši (izračun statistično značilnih razlik)</i>	32
<i>Preglednica 12.22: Izboljšanje učnih navad (dokumentacija za uporabnike, opisne statistike)</i> .	32
<i>Preglednica 12.23: Šolska opravila (izračun statistično značilnih razlik)</i>	33
<i>Preglednica 12.24: Učinkovitost rabe programskih virov</i>	34
<i>Preglednica 12.25: Financiranje programa</i>	35

<i>Preglednica 12.26: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki .....</i>	35
<i>Preglednica 12.27: Postopki.....</i>	36
<i>Preglednica 12.28: Dostopnost programa za uporabnike.....</i>	38

KAZALO SLIK

<i>Slika 12.1: Shema prilagojenega evalvacijskega modela.....</i>	11
<i>Slika 12.2: Osebe, s katerimi se uporabniki običajno družijo v prostem času (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)......</i>	19
<i>Slika 12.3: Kakovostno preživljanje prostega časa (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).....</i>	22
<i>Slika 12.4: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (dokumentacija za uporabnike, v %) .....</i>	26
<i>Slika 12.5: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (evalvacija/izstop, v %) .....</i>	27
<i>Slika 12.6: Odnos uporabnik/bližnji (dokumentacija za uporabnike, v %) .....</i>	29
<i>Slika 12.7: Konflikt s člani družine (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %) .....</i>	30
<i>Slika 12.8: Pogovor s starši (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %) .....</i>	31
<i>Slika 12.9: Šolska opravila (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %) .....</i>	33

12.1 UVOD

Tretji cilj Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 (Ur.l. RS, št. 39/2013) se nanaša na izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči s povečanjem učinkovitosti upravljanja in vodenja izvajalskih organizacij, povečanjem njihove avtonomije ter upravljanjem kakovosti in zagotavljanjem večjega vpliva uporabnikov in predstavnikov uporabnikov na načrtovanje in izvajanje storitev. Za doseganje tega cilja Resolucija med drugim predvideva:

- povečanje učinkovitosti vodenja in upravljanja izvajalskih organizacij, s povečanjem avtonomije izvajalcev in učinkovitejšim nadzorom doseganja ciljev s strani ustanoviteljev.
- Spremljanje učinkovitosti in kakovosti dela in reorganizacija izvajalskih mrež na področju socialnega varstva.
- Zagotavljanje večje učinkovitosti in kakovosti dela izvajalskih organizacij, z uvajanjem certificiranih sistemov razvoja, upravljanja in spremljanja kakovosti in z uporabo merljivih kazalcev učinkovitosti, ki jih izvajalci opredeljujejo v svojih strateških dokumentih.
- Spodbujanje ocenjevanja koristnosti vključenosti v programe in storitve za uporabnike – naravnost na rezultate/koristi za uporabnike.

Vse naštetu predstavlja podlago za spremljanje in evalviranje javnih socialnovarstvenih programov (dalje JVSP).

Predmet evalvacije

Predmet evalvacije je delovanje JVSP Skala - mladinska ulična vzgoja, ki ga je izvajal Zavod Salesianum, OE Skala, v obdobju od 1. 1. 2016 – 31. 12. 2016. Gre za JVSP iz skupine Programov za otroke in mlade, ki jih Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (dalje MDDSZ) financira za večletno obdobje v okviru skupine programov z imenom Mreža programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mreža programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju (MDDSZ 2017-1).

Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 (Ur.l. RS, št. 39/2013) mladinsko ulično vzgojo umešča v skupino socialnovarstvenih programov (dalje SVP), natančneje javnih verificiranih socialnovarstvenih programov (dalje JVSP). SVP so namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva ali vzdrževanju sprejemljivega socialnega stanja posameznikov, pri katerih ne moremo pričakovati rešitve težav, in predstavljajo dopolnitev socialnovarstvenim storitvam in ukrepom. Za njihovo izvajanje niso predpisani tehnični, kadrovski in vsebinski standardi. Programi se izvajajo na podlagi verifikacije ali smernic, objavljenih v javnih razpisih za njihovo (so)financiranje. Upoštevajo značilnosti in potrebe posamezne ciljne skupine uporabnikov ter izhajajo iz posebnosti okolja in območja, v katerem se izvajajo. Mreže programov se oblikujejo za posamezna področja oz. posamezne ciljne skupine, v tem primeru področje otrok in mladostnikov.

S postopkom verifikacije programov so na MDDSZ začeli leta 2007, kar je tudi pogoj za vključevanje v mrežo JVSP. Programi, ki želijo biti vključeni v sofinanciranje za daljše časovno obdobje, morajo pridobiti verifikacijo programa pred prijavo na javni razpis (MDDSZ 2017-1).

Zaradi številnih novih potreb in spremenjene socialne problematike, MDDSZ torej s politiko stabilnega sofinanciranja omogoča delovanje programov za otroke in mladostnike, ki jih razvijajo nevladne organizacije. Ti programi so se začeli v Slovenji razvijati v devetdesetih letih, danes pa je njihova mreža široko razširjena po državi (MDDSZ 2017-2).

V okviru programa **Skala - mladinska ulična vzgoja** potekajo številne redne in izredne dejavnosti. Med redne dejavnosti se uvrščajo Minibus Veselja, Dnevni center Skala, Osebno spremljanje, Športne aktivnosti - nogomet ter Kreativna skupina FUSKABO. Pod izredne dejavnosti pa spadajo Tabori, Počitniški program, Fešta na Fužinah ter Lepimo medgeneracijske odnose (Skala, 2017).

Minibus veselja je mobilni mladinski center in predstavlja središče mladinske ulične vzgoje. Je kraj srečevanja za vso mladino in izhodišče za nadaljnje vzgojno delo s posamezniki. Program Minibusa veselja je namenjen nadgradnji stika z mladimi na ulici preko pogovorov, iger, ustvarjalnih in poučnih delavnic ter drugih vzgojno-izobraževalnih aktivnosti. Na Minibusu veselja je tudi »info-točka«, kjer lahko mladi pridobijo pomembne informacije glede šolanja, zaposlitve, reševanja osebnih težav in drugih informacij. Program Minibusa veselja je razdeljen na tri dele: prva ura programa je namenjena izobraževanju in neformalnemu učenju, druga ura ustvarjalnim dejavnostim, tretja pa zabavnim, razvedrilnim in športnim aktivnostim. Minibus veselja je v zadnjem času postal tudi središče medgeneracijskega povezovanja. Obiskovalci programa namreč niso samo otroci in mladostniki temveč tudi starši, stari starši in ostali prijatelji Skale. Tako Minibus s svojo prisotnostjo ponuja aktivno kakovostno preživljanje prostega časa, sodelovanje in soustvarjanje programa vseh obiskovalcev (Skala, 2017).

Mladinski center Skala, čigar dejavnosti so namenjene otrokom in mladostnikom do 15. leta, gostuje v igralnici lokalne knjižnice. Center deluje preventivno kot alternativa za kakovostno preživljanje prostega časa, učenje in druženje. V njem redno potekajo učna pomoč, kreativne delavnice in interesne skupine. Skozi te tri vidike mladostniku ponudijo občutek enkratnosti, sprejetosti in sprejemanje pozitivnih spodbud. Mišljeno je, da bi bil Mladinski center Skala prostor, kjer se mladostnik čuti varnega, kjer ima človeka, ki mu lahko zaupa. Tudi v ta namen vsakega posameznika še bolj poglobljeno spremljajo - v skupini in individualno, velik poudarek pa dajejo tudi stiku s starši (Skala, 2017).

Izvajajo tudi **osebno spremljanje mladostnikov**, ki se vključujejo v druge dejavnosti programa Skala ter se znajdejo v hujši stiski zaradi učnih težav, neurejenih razmer doma, zasvojenosti, vedenjskih motenj ali česa drugega. Mladostnik se lahko v osebno spremljanje vključi na svojo pobudo, na pobudo staršev, šole ali sodelavca Skale, obravnava pa temelji na skupnem dogovoru in medsebojnem sodelovanju vseh udeleženi. Gre za individualno delo, katerega namen je, da se mladostnik preko sproščenih prijateljskih druženj s prostovoljcem in skupnega dela počuti sprejetega, spozna pomembnost medsebojnih odnosov in napreduje na različnih področjih življenja in osebnosti. Za doseganje skupnih ciljev se v osebni načrt posameznika vključi tudi starše, šolo in druge institucije. Program

poteka glede na individualni dogovor z vsakim posameznim mladostnikom in njegovimi starši, vsak mladostnik pa je vanj vključen vsaj eno do dve uri tedensko (Skala, 2017).

Preko **športne aktivnosti** se mladi učijo sodelovanja v skupini in medsebojnega spoštovanja. Treningi potekajo enkrat tedensko v telovadnici OŠ Nove Fužine, za otroke in mladostnike, ki obiskujejo osnovno šolo. Mladostniki stari 15. let ali več pa so deležni treningov v starejši nogometni skupini, ki se udeležuje tudi Salezijanske športne olimpijade PGS (Skala, 2017).

Delo v okviru **Kreativne skupine FUSKABO** temelji na dveh metodah, ki sta v Sloveniji novost. To sta metodi socialnega cirkusa in cirkuška pedagogika. Gre za metodi, ki zajemata širok spekter znanj iz področja cirkusa in pristopa do različnih mladih. Poudarek je na skupnosti, pripadnosti in učenju drug od drugega. Mladostniki tukaj spoznajo različne rekvizite in se ob pomoči mentorjev učijo njihove uporabe. Na voljo so nor. žongliranje, partnerska akrobatika, monocikel, hoja po vrvi, ustvarjanje z baloni, igranje inštrumentov, itd. FUSKABO izvaja nastope in različne cirkuške delavnice po Sloveniji in tujini (Skala, 2017).

Tabor je vzgojni program s celodnevним bivanjem. Zasnovan je tako, da udeležencem (otrokom in mladostnikom) nudi možnost učenja socialnih veščin, možnost preverjanja lastnih vedenjskih vzorcev v skupini ter učenja in preverjanja novih vedenjskih vzorcev ter s tem spreminjanje neustreznih vedenjskih vzorcev. Tabor poteka dvakrat na leto in traja štiri dni (tri noči). Prvi tabor je zimski in se izvede med zimski počitnicami, drugi tabor je poletni in se izvede tretji teden po končani šoli (Skala, 2017).

Fešta na Fužinah je športno-družabno-kulturna prireditev, ki poteka vsako leto maja v soorganizaciji mnogih organizacij, ki delujejo na Fužinah. Namenjena je druženju med mladostniki in drugimi prebivalci naselja, ob tem pa skuša presegati kulturne, etnične in socialne razlike med njimi, ponuja možnost opravljanja prostovoljnega dela v korist skupnosti, nudi zabavo in deluje povezovalno med organizacijami. Udeleženci merijo svoje moči v športnih panogah, se zabavajo na delavnicah (plesna, novinarska, žonglerska, itd.) ter pokažejo svoje talente v kulturnem programu, ko se s petjem in plesom predstavijo svojim sosedom (Skala, 2017).

Vrsta in obseg evalvacije

JVSP evalviramo v obdobju, ko že nekaj let stabilno deluje in zato gre za vmesno evalvacijo zrelega delovanja programa (Mesec 2007: 147). Opredelimo jo lahko kot formativno evalvacijo, ki ima namen opozarjanja na morebitne pomanjkljivosti v delovanju programa ter priporočil za izboljšanje delovanja.

Različni modeli kakovosti in enotni postopek evalviranja JVSP

Organizacije, ki izvajajo JVSP, se srečujejo z različnimi modeli kakovosti: javni zavodi predvsem z modelom E-Qalin, nevladne organizacije pa predvsem s Standardom kakovosti NVO. Oba modela sta usmerjena na kakovost celotne organizacije in sta, kot vsi standardi kakovosti, usmerjena na vire, procese dela v organizacijah in njihove cilje oz. izide.

Z enotnim modelom evalvacije JVSP pa proučujemo program. Kljub temu je med omenjenimi modeli kar nekaj povezav. V vseh omenjenih modelih namreč obravnavamo vire, postopke, procese in izide.

Model evalvacije obsega zbiranje podatkov o naslednjih elementih:

- viri, potrebni za izvajanje programa (kadrovski, finančni, prostorski),
- postopki dela (za kar smo izdelali poseben šifrant),
- te postopke lahko združimo v procese (delo z uporabnikom, delo za uporabnika in organizacijsko delo) in
- izidi programa, ki jih merimo preko različnih kriterijev (izpeljanih iz ciljev programov).

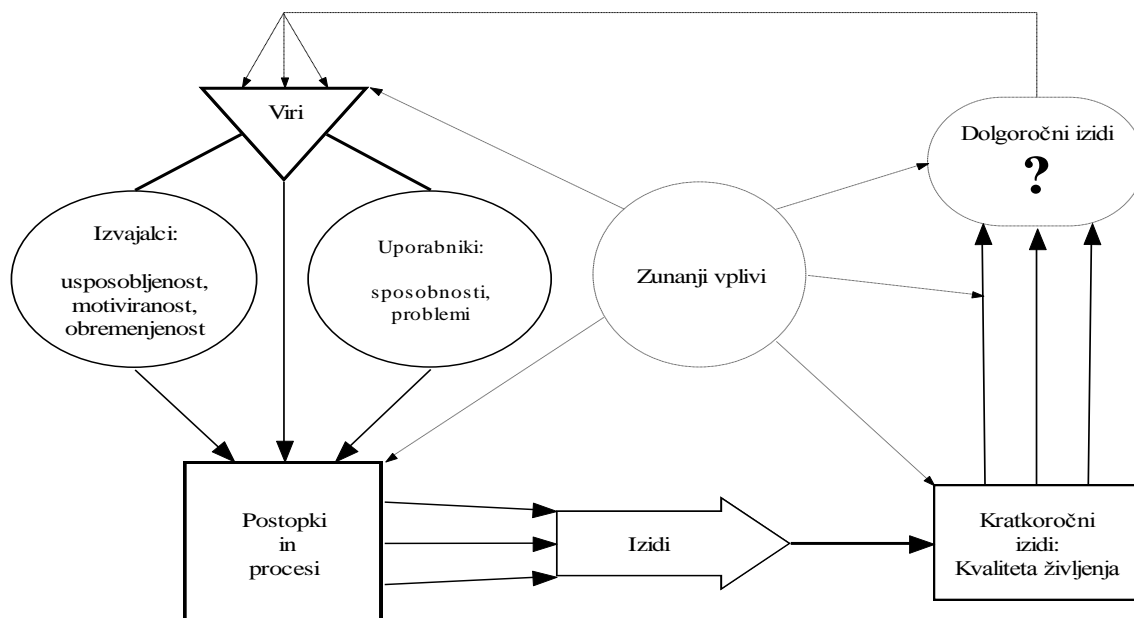
Ti podatki nam služijo kot primarni viri za ovrednotenje programov po spodaj postavljenih kriterijih.

Programi, ki so vključeni v model evalvacije, lahko svoje delo na evalvaciji (podatke in rezultate evalvacij) smiselno uporabijo pri morebitni uporabi različnih modelov kakovosti.

Model evalvacije in metodološka pojasnila

Model, ki smo ga razvili za potrebe evalviranja socialnovarstvenih programov, temelji na Yatesovem (Yates 1999) CPPOA modelu evalviranja (*cost – procedure – process – outcome analysis*), ki se osredotoča na vire programa, postopke, procese in izide programa ter ovrednoti povezave med njimi. Model shematično prikazuje slika 12.1. Natančneje pa je opisan v knjigi Evalvacija programov v socialnem varstvu: model in postopek izvedbe (Rode in drugi 2006).

Slika 12.1: Shema prilagojenega evalvacijskega modela

Vir: Yates 1999 v Rode in drugi 2006: 62

Da smo lahko začeli z izvajanjem evalvacij na način, kot je opisan v modelu, je bilo potrebno najprej zagotoviti enotno zbiranje podatkov o virih (materialnih, kadrovskih, prostorskih – to je načeloma zagotovljeno že z enotnim formatom letnih poročil, ki jih programi oddajajo svojemu financerju – MDDSZ), postopkih in procesih (v ta namen smo za potrebe modela

evalvacije JVSP razvili posebno bazo za beleženje in spremljanje dela – glej Žiberna 2016¹) in izidih programa, ki jih merimo s pomočjo različnih, v ta namen oblikovanih merskih instrumentov (vprašalniki, dokumentacije, zbirniki).

Razvili smo tipologijo programov, ki naj bi jih evalvirali in skupine programov umestili v to tipologijo. Tipologijo sestavljata dve dimenziji: trajanje programa (trenutni oz. prehodni programi vs. vzdrževalni oz. trajni programi) in kontinuum med preprečevanjem (preventivni programi) in popravljanjem (terapevtski oz. kurativni). Programe smo najprej razvrstili glede na trajanje vključenosti uporabnikov v program (prehodni programi vs. vzdrževalni programi). Od tega je odvisno, kako in v kolikšni meri ti programi vplivajo na življenje uporabnikov (torej ali dejansko lahko npr. vplivajo na izboljšanje kakovosti življenja uporabnikov; ali lahko to merimo (če so uporabniki v program vključeni dlje časa, lahko razvijemo merske instrumente, s katerimi bomo zaznali te spremembe) in seveda, ali so naravnani preventivno (npr. informativna dejavnost) ali kurativno (terapevtsko delo s predstavniki ranljivih skupin). Od umestitve v tip programa je bilo odvisno, kakšne merske instrumente za merjenje izidov programov smo morali razviti.

Tipologija nam torej omogoča, da opišemo različne oblike dela v programih, s tem pa posredno ugotovimo, kakšne učinke lahko od njih pričakujemo.

Nato smo ugotavljali, kateri so tisti skupni cilji, ki bi jih posamezne skupine programov morale zadovoljevati, da bi izpolnile svoje »poslanstvo«. Pri vzpostavljanju enotnega modela evalviranja socialnovarstvenih programov smo sledili trem skupinam skupnih ciljev. Prve smo imenovali splošni, ki jih lahko uporabimo pri vseh programih, in so zapisani v nacionalnih in nadsocialnih strateških dokumentih; drugi so posebni skupni cilji, ki jih opredeljujejo v skladu s spoznanji stroke glede problemov, s katerimi se spopadajo določene vrste programov; tretje pa smo imenovali specifični in so lastni vsakemu programu posebej. Pomembno je, da nabor skupnih ciljev določajo skupaj vsi deležniki (financerji programov, izvajalci programov in uporabniki programov).

Evalvacije smo se lotili po načelih dialoga (dialoška evalvacija), kar pomeni, da program evalvirata vsaj dva evalvatorja, ki med seboj primerjata in usklajujeta ocene. Pri tem smo vzpostavili tudi dialog med samimi izvajalci. Smiselno je, da se hkrati evalvirata vsaj dva sorodna programa hkrati (če je to mogoče), kar omogoča razvrščanje in medsebojno primerjanje programov po posameznih skupnih ciljih in postavkah.

Postopki in skupni cilji v enotnem modelu evalvacije morajo biti čim bolj standardizirani, s čimer dosežemo uporabnost, izvedljivost, primernost, natančnost, primerljivost in seveda ponovljivost. Da bi evalvacije čim bolj zadovoljile te kriterije, mora sistem evalvacije zagotoviti stalno spremljanje. Evalvacija omogoča pregled nad kakovostjo programov, odločanje o potrebnem obsegu posameznih vrst programov, hkrati pa je to priložnost za same izvajalce, da ugotovijo, kakšna je kakovost njihovih programov in kako jo lahko izboljšajo (Rode in drugi 2006).

---

¹ V vmesnem času smo razvili sodobnejšo spletno različico baze za beleženje in spremljanje dela EVAPRO® (Žiberna 2016 - 5. izd.).

V letu 2009 smo začeli z izvajanjem evalvacij programov. V evalvacije se vključujejo tisti programi, ki jih za petletno obdobje sofinancira MDDSZ in imajo verifikacijo Socialne zbornice Slovenije (v nadaljevanju SZS).

Evalvatorji smo v ta namen skupaj z izvajalci programov v preteklih letih oblikovali vrsto merskih instrumentov (vprašalnikov), s katerimi merimo kakovost izvajanja programov za uporabnike. Nekatere vprašalnike uporabniki izpolnjujejo ob vstopu v program (vprašalnik za uporabnike ob vstopu), druge ob izstopu oz. ob zaključku evalvacijskega obdobja (vprašalnik za uporabnike ob izstopu oz. ob evalvaciji). Posebej za potrebe evalvacije smo pripravili »Zbirnik podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za mrežo programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mrežo programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju« - obrazec, v katerega izvajalci programov vpišejo ključne informacije o programu. Vprašalnike in zbirnike po vsakem obdobju evalvacije ponovno preverimo in jih prilagodimo morebitnim novim ali drugačnim skupnim ciljem programov in/ali opaženim metodološkim pomanjkljivostim.

Kriteriji evalvacije in njihova definicija (s specifičnimi dimenzijami):

- Ustreznost ciljev za reševanje problemov posameznih skupin: ustreznost ciljev se preverja že ob verifikaciji programov in ob razpisu; evalvatorji preverimo, ali izvajalci sledijo tem ciljem, katere cilje in zakaj so jih spremenili; preverimo ustreznost formulacije ciljev, kar bi sicer moral biti že del verifikacije. Dimenzije, ki jih ocenjujemo znotraj tega kriterija, so: primernost formulacije ciljev, sledljivost ciljev (verifikacija, razpis, poročilo), ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.
- Uspešnost programa ocenjujemo preko doseganja skupnih ciljev, ki smo jih določili za posamezno skupino programov. Podatke za oceno po posameznih ciljeh pridobivamo iz vprašalnikov za uporabnike in dokumentacije, ki jo izpolnjujejo izvajalci programov. V prilogi splošnega dela poročila je ocenjevalni list, iz katerega so razvidni kazalniki za merjenje doseganja posameznega cilja. Posamezne dimenzije tega kriterija ocenjujemo numerično.
- Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja med deležem dela neposredno z uporabniki in vsega dela v programu. Podajamo številčne ocene.
- Oceno tveganja za izvedbo programa podajamo glede na naslednje dimenzije: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.
- Oceno trajnosti programa podajamo glede na naslednje dimenzije: delež povratnikov in razlogi, delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi, delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa še vsaj en drug JVSP, število let delovanja programa ter dostopnost programa. Ocene podajamo opisno.

Rezultati evalvacije in predlogi, ki izhajajo iz tega, so namenjeni preglednemu prikazu stanja glede doseganja ciljev v posameznih programih in morebitnih tveganj pri izvedbi programa. Izvajalcem programov in financerjem omogočajo, da odpravijo morebitne ugotovljene pomanjkljivosti in preoblikujejo način(e) dela tako, da bo možno v večji meri dosegati cilje, za

katere smo ugotovili, da jih v primerjavi z drugimi programi znotraj skupine dosegajo v manjši meri, in zagotoviti ustrezne vire za izvedbo programov.

Metodološka pojasnila glede obdelave podatkov

Od izvajalcev MD smo **prejeli 184 vprašalnikov**, od tega je bilo v analizo **vklučenih 182 vprašalnikov (98,9 %)**.

Vse neustrezne ali dvomljive podatke smo pri izvajalcih programov dodatno preverili in jih prosili za dopolnitve ali pojasnila. Za verodostojnost (pravilnost in natančnost) vseh podatkov, ki so jih poslali izvajalci JVSP, odgovarjajo izvajalci. Enako velja za korektnost in nepristranskost izpolnjevanja vseh vprašalnikov, dokumentacij in zbirnikov.

Pri statistični obdelavi podatkov smo uporabljali Microsoft Excel in IBM SPSS Statistics.

Za izračun statističnih značilnosti smo uporabili sledeče teste:

- t-test za dva odvisna vzorca, kjer je spremenljivka nominalnega tipa, ki se porazdeljuje normalno (pri izračunu upoštevamo tiste enote analize, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu);
- Wilcoxonov test, kjer je ena spremenljivka nominalnega tipa, ki se porazdeljuje asimetrično (pri izračunu upoštevamo tiste enote analize, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu);
- McNemarjev test, kjer sta obe spremenljivki nominalnega tipa (pri izračunu upoštevamo tiste enote analize, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu).

Nekatere ugotovitve podajamo v obliki ocen, druge, kjer kvantitativno ocenjevanje ni smiselno, pa podajamo opisno. Za ocenjevanje uporabljamo lestvico od 0 (popolnoma neustrezno) do 6 (popolnoma ustrezno). Oznaka n.p. pomeni, da iz organizacije o danem vidiku nismo dobili podatka in oznaka n.o., da vidika ne ocenjujemo, ker ocena ni relevantna za dani program oz. program ocenjujemo zgolj opisno.

Pri posameznih dimenzijah kriterijev, ki jih ocenjujemo številčno, podajamo tudi vsote, deleže, koeficiente, ki nam služijo kot osnova za ocenjevanje. Ocenjevalni listi za JVSP so priloženi na koncu splošnega dela poročila.

Na koncu poročila podajamo ključne ugotovitve in predloge za delovanje obravnavanega programa.

12.2 USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV

Ugotovitve v tem poglavju prikazujemo v dveh točkah. V prvi so podane osnovne informacije o ciljnih programa. V Preglednici 12.1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov. Cilje smo skupaj z izvajalci obravnavanega programa in predstavniki MDDSZ prenovili v letu 2016, končno verzijo pa je potrdil tudi naročnik (MDDSZ). V Preglednici 12.2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

V drugi točki podajamo ugotovitve glede ustreznosti ciljev programa za reševanje problemov posameznih skupin uporabnikov po naslednjih dimenzijah: primernost formulacije ciljev in ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.

12.2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji

V Preglednici 12.1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov.

Preglednica 12.1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje

Cilji	Da/Ne/Delno
zadovoljstvo uporabnika	da
širjenje socialne mreže	delno
kakovostno preživljanje prostega časa	da
zvišanje samopodobe, samozavesti	delno
pridobitev socialnih in funkcionalnih veščin	delno
izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji	delno
izboljšanje učnih navad	delno

Aktualni cilji obravnavanega programa se vsaj posredno pokrivajo s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine dnevnih in preventivnih centrov za mlade v letu 2012. Gre zgoj za drugačne, mestoma bolj razširjene, a hkrati tudi delno neustrezne formulacije.

V Preglednici 12.2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

Preglednica 12.2: Dodatni cilji programa

Dodatni cilji
/

Izvajalci programa niso navedli nobenega dodatnega cilja, ki ne sodi v nabor ciljev, ki smo jih določili pri prenovi ciljev programa v letu 2016.

12.2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Primernost formulacije ciljev:

Nekaj ciljev programa ni ustrezno definiranih, gre bolj za postopke, ki jih program izvaja oz. za procesne cilje (npr. nuditi pomoč in podporo uporabnikom in staršem za razumevanje in izboljšanje življenjske situacije, za spremembo življenjskega stila in za samoreševanje konfliktov v odnosih (v družini, v soseski, v šoli, med vrstniki, itd.)) ter načela delovanja programa (npr. zagotavljanje dosegljivosti in dostopnosti programa uporabnikom pod enakimi pogoji, ne glede na njihov socialni položaj (program se izvaja v stanovanjski soseski); vključevanje širše družine v konkretnih oblikah medgeneracijske solidarnosti) in ne cilje. Pravilnejša formulacija bi bila: opolnomočeni uporabniki oz. izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji in samostojno reševanje konfliktov.

Ustreznost ciljev glede na tip programa:

Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

12.3 USPEŠNOST PROGRAMA

V obravnavanem programu doseganje posameznih skupnih ciljev merimo z naslednjima vprašalnikoma: Anketa za udeležence programa MD in Anketa za izvajalce programa MD. V letu 2016 smo celoten sistem ciljev in vprašalnikov, ki merijo uspešnost programa, temeljito preoblikovali.

Obravnavani program je oddal 184 izpolnjenih vprašalnikov (od tega 34 Vprašalnikov za uporabnike ob vstopu v program, 63 Vprašalnikov za uporabnike ob evalvaciji/izstopu iz programa in 87 Dokumentacij za uporabnike).

V analizo smo zajeli 182 prejetih vprašalnikov (98,9 %), kar prikazujemo v Preglednici 12.3.

Preglednica 12.3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo

Vprašalnik za uporabnike ob vstopu v program	32
Vprašalnik za uporabnike ob evalvaciji oziroma izstopu iz programa	63
Vprašalnik za oceno programa	0
Dokumentacija za uporabnike	87
Skupaj za analizo uporabljenih vprašalnikov	182

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Za vsak cilj podajamo številčno oceno in pod preglednico še analizo podatkov, kjer so podrobneje razvidni posamezni elementi ocenjevanja doseganja posameznega cilja (Preglednica 12.4).

Preglednica 12.4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov

Cilji	Ocena
zadovoljstvo uporabnika	6
širjenje socialne mreže	3
kakovostno preživljanje prostega časa	5
zvišanje samopodobe, samozavesti	3
pridobitev socialnih in funkcionalnih veščin	2
izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji	4
izboljšanje učnih navad	5

12.3.1 Analiza vprašalnikov

Omejitve pri analizi vprašalnikov:

- skupno število odgovorov ni vedno enako številu vprašalnikov, saj vsi anketiranci niso vedno odgovarjali na vsa vprašanja;
- nekateri vprašalniki so pomanjkljivo izpolnjeni; kljub temu da so imeli uporabniki povsod možnost označiti odgovor 98 (ne vem) in 99 (ne morem odgovoriti), na nekatera vprašanja niso odgovorili, večinoma pa nismo mogli razbrati, ali je uporabnik vprašanje spregledal ali se določeno vprašanje uporabniku ni zdelo relevantno ali pa morda na vprašanje ni znal odgovoriti;

Pojasnila pri interpretacijah rezultatov:

- pri interpretacijah rezultatov prikazujemo deleže (v odstotkih) ali povprečne vrednosti. Pri primerjavi med vstopom in evalvacijo/izstopom so deleži ali povprečne vrednosti lahko predstavljeni v oklepajih (npr. 4,20 oz. 4,30), prva številka vedno pomeni delež ali povprečno vrednost ob vstopu v program, druga številka pa ob evalvaciji/izstopu iz programa;
- pri ocenjevanju upoštevamo statistično značilne razlike pri vsaj 5-odstotni stopnji značilnosti;

Cilj 1: Zadovoljstvo uporabnika

Uporabniki so v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu iz programa poročali o svojem zadovoljstvu s programom. Poleg tega so v odprtem vprašanju lahko tudi dopisali predloge o izvajanju programa. Med predlogi uporabnikov lahko zasledimo: dva uporabnika si želita »več treningov nogometa«, en uporabnik si želi »drsanje ali kino vsak petek«.

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu. Uporabnik je na posamezne trditve odgovarjal na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam). Za izračun sestavljene spremenljivke smo vrednosti indikatorjev med seboj sešteli in delili s številom indikatorjev.

Iz izračunanih povprečij ugotavljamo, da je zadovoljstvo uporabnikov ob evalvaciji/izstopu zelo visoko.

Preglednica 12.5: Indikatorji zadovoljstva uporabnika ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Zadovoljen sem z odnosom, ki ga imajo zaposleni do mene.	60	1	5	4,50	0,792
Zadovoljen sem z urnikom, ko je program na voljo.	58	1	5	4,28	0,812
Program bom obiskal tudi v prihodnje.	57	1	5	4,58	0,680
Program bi priporočil tudi svojim prijateljem (znancem).	59	1	5	4,53	0,796
Zadovoljstvo uporabnika	54	1	5	4,50	0,662

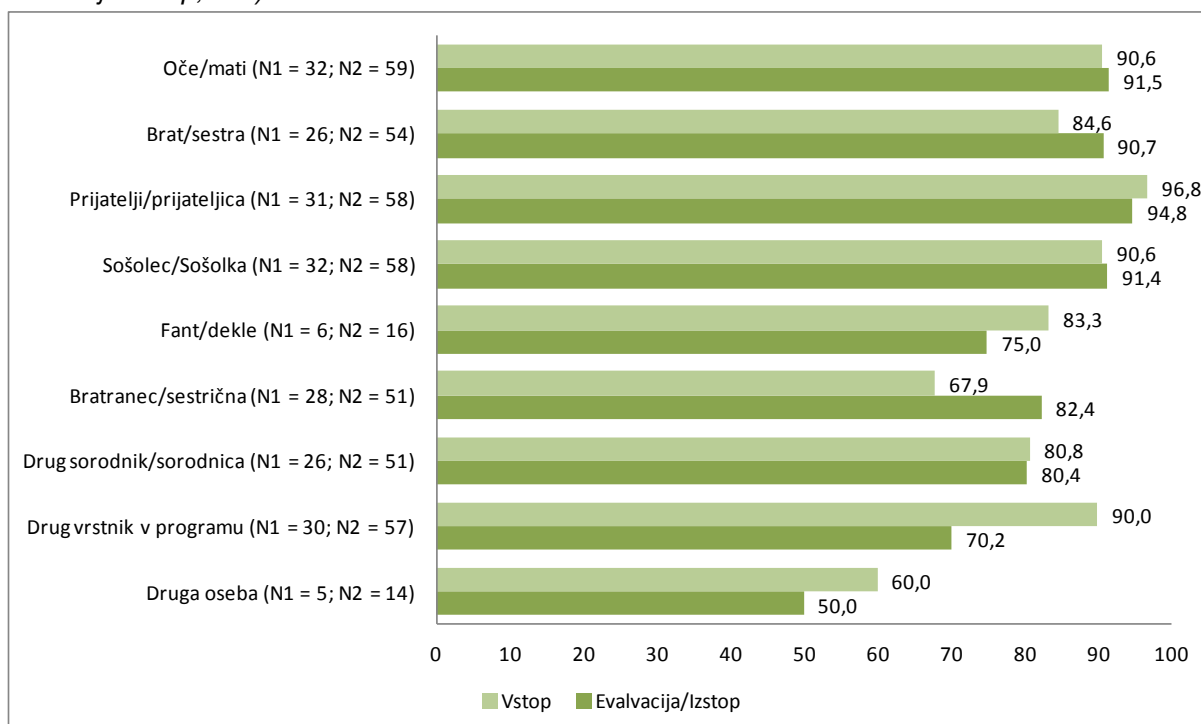
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 2: Širjenje socialne mreže

Uporabniki so ob vstopu in evalvaciji/izstopu iz programa navedli, s katerimi osebami se običajno družijo v svojem prostem času. Pri vsaki osebi so odgovorili z DA ali NE.

Podatki kažejo, da se uporabniki obravnavanega programa ob vstopu v program največ družijo s prijatelji/prijateljicami, starši in sošolci/sošolkami, manj pa z drugimi sorodniki/sorodnicami, bratrance/sestričnimi in drugimi osebami. Ob evalvaciji/izstopu se uporabniki obravnavanega programa največ družijo s prijatelji/prijateljicami, starši in sošolci/sošolkami, manj pa z fanti/dekleti, drugimi vrstniki v programu in drugimi osebami.

Slika 12.2: Osebe, s katerimi se uporabniki običajno družijo v prostem času (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Opravili smo še pregled statistično značilnih razlik pri druženju z osebami v prostem času, za uporabnike pri katerih imamo podatke ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Med uporabniki, za katere imamo podatek ob vstopu in evalvaciji/izstopu, nikjer ne obstaja statistično značilna razlika pri druženju z osebami v prostem času.

Preglednica 12.6: Osebe, s katerimi se uporabniki običajno družijo v prostem času (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Oče/mati	22	0,617
Brat/sestra	19	1,000
Prijatelj/prijateljica	21	1,000
Sošolec/Sošolka	21	1,000
Fant/dekle	1	/
Bratranec/sestrična	18	0,371

	N	Signifikanca
Drug sorodnik/sorodnica	17	1,000
Drug vrstnik v programu	20	0,221
Druga oseba	2	/

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatke ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

/ - premalo enot analize (<6)

Na osnovi danih podatkov smo izračunali sestavljeno spremenljivko, ki prikazuje število različnih oseb, s katerimi se uporabnik družijo v prostem času. Ob vstopu so se uporabniki družili s petimi do osmimi osebami, ob evalvaciji/izstopu pa z nič do sedmimi osebami. Povprečno število oseb, s katerimi se uporabniki družijo v prostem času, je ob vstopu (6,42) in evalvaciji/izstopu (5,86). Statistične značilnosti nismo izračunali zaradi premajhnega števila enot.

Preglednica 12.7: Število različnih oseb, s katerimi se uporabnik družijo v prostem času (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	OB VSTOPU V PROGRAM					OB EVALVACIJI/IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Velikost mreže	19	5	8	6,42	0,902	43	0	7	5,86	1,567	/

Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

Statistične značilnosti nismo izračunali zaradi premalo enot analize (<6). Izračun bi opravili na enotah, za katere imamo podatke ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

/ - premalo enot analize (<6)

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V spodnji preglednici predstavljamo opisne statistike zadovoljstva z odnosi s posameznimi osebami ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu. Ugotavljamo, da se je ob evalvaciji/izstopu zvišalo zadovoljstvo v odnosih s starši (4,31 oz. 4,55) in nekoliko zvišalo zadovoljstvo z brati/sestrami (4,11 oz. 4,27), prijatelji/prijateljicami (4,55 oz. 4,59) in bratranci/sestričnami (4,26 oz. 4,44). Znižalo se je zadovoljstvo s sošolci/sošolkami (4,50 oz. 4,39), drugimi sorodniki/sorodnicami (4,41 oz. 4,14) in drugimi vrstniki v programu (4,45 oz. 4,20). Zadovoljstvo se je zelo znižalo s fanti/dekleti (5,00 oz. 4,06) in drugimi osebami (5,00 oz. 3,78). Razlika med povprečjema je statistično značilna pri zadovoljstvu z bratranci/sestričnami, nikjer drugje ni razlika statistično značilno različna. Pri fantih/dekletih in drugih osebah nismo računali statistične značilnosti zaradi premajhnega števila enot.

Preglednica 12.8: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	OB VSTOPU V PROGRAM					OB EVALVACIJI/IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Oče/mati	32	3	5	4,31	0,780	55	1	5	4,55	0,835	0,730
Brat/sestra	27	1	5	4,11	0,974	52	1	5	4,27	1,069	0,742
Prijatelj/ prijateljica	31	3	5	4,55	0,568	59	1	5	4,59	0,746	0,796
Sošolec/ Sošolka	32	3	5	4,50	0,672	59	1	5	4,39	0,831	0,088

	OB VSTOPU V PROGRAM					OB EVALVACIJI/IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Fant/dekle	5	5	5	5,00	0,000	17	1	6	4,06	1,600	/
Bratranec/ sestrična	27	3	5	4,26	0,656	55	1	5	4,44	0,938	0,029**
Drug sorodnik/ sorodnica	27	3	5	4,41	0,797	52	1	5	4,14	0,841	0,323
Drug vrstnik v programu	31	2	5	4,45	0,768	54	1	5	4,20	0,898	0,372
Druška oseba	5	5	5	5,00	0,000	9	1	5	3,78	1,716	/

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun je opravljen le za tiste enote, za katere imamo podatek ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

/ - premalo enot analize (<6)

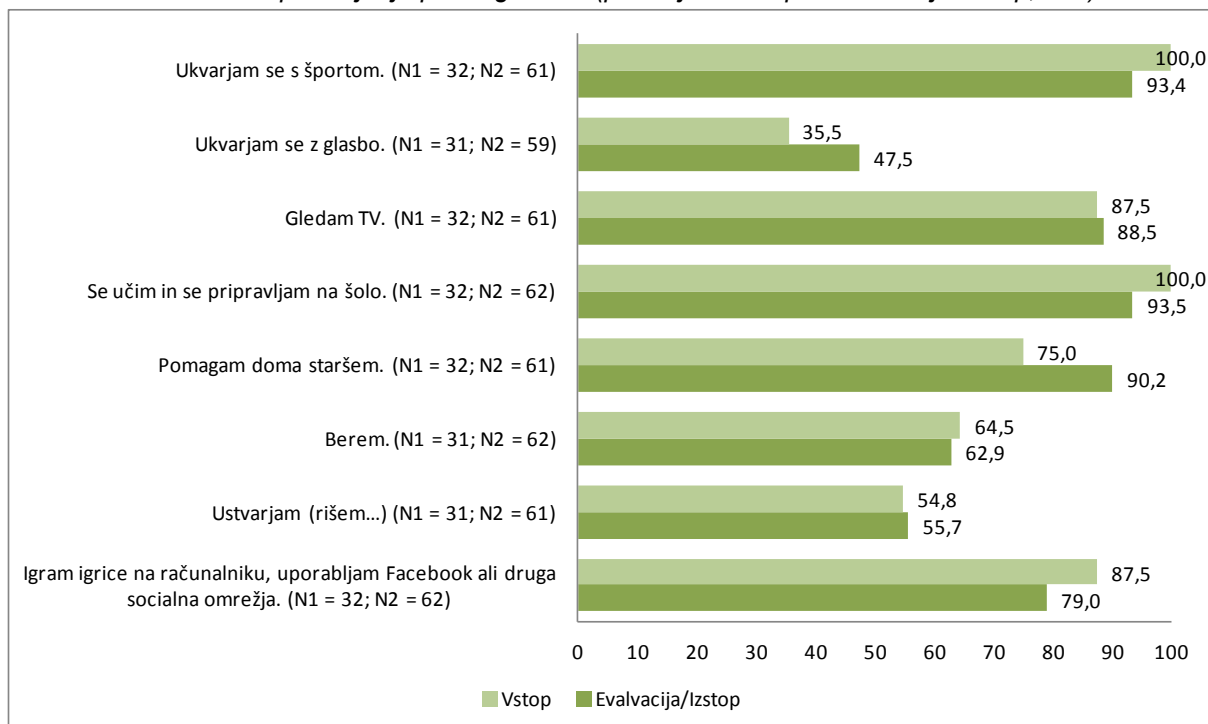
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 3: Kakovostno preživljanje prostega časa

Uporabniki so v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu navedli, kako pogosto so opravljali različne aktivnosti, in sicer v dveh časovnih obdobjih: a) v zadnje pol leta pred vstopom v program in b) v času od vstopa v program. Odgovore so navajali na lestvici 1-vsak dan, 2-vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan, 3- manj kot enkrat na teden in 4-nikoli. Odgovore smo v nadaljevanju rekodirali, tako da so prikazani na lestvici 1-vsak dan ali vsaj enkrat na teden in 2-manj kot enkrat na teden oz. nikoli.

Uporabniki se ob evalvaciji bolj pogosto ukvarjajo z glasbo, gledajo TV, ustvarjajo in mnogo bolj pogosto pomagajo doma staršem. Razlika nikjer ni statistično značilno različna.

Slika 12.3: Kakovostno preživljanje prostega časa (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.9: Kakovostno preživljanje prostega časa (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Ukvarjam se s športom.	23	1,000
Ukvarjam se z glasbo.	21	1,000
Gledam TV.	23	1,000
Se učim in se pripravljam na šolo.	24	0,480
Pomagam doma staršem.	24	1,000
Berem.	23	1,000
Ustvarjam (rišem...)	22	0,752
Igram igrice na računalniku, uporabljam Facebook ali druga socialna omrežja.	24	0,289

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Iz indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko število aktivnosti uporabnika v prostem času, in sicer tako, da smo sešteli vse od navedenih aktivnosti, za katere so uporabniki označili, da so jih opravljali vsaj enkrat tedensko.

Podatki kažejo, da so uporabniki ob vstopu v program v povprečju vsaj tedensko opravljali 6,0 aktivnosti, ob evalvaciji/izstopu pa 6,16 aktivnosti. Razlika ni statistično značilno različna.

Preglednica 12.10: Število aktivnosti uporabnika (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	OB VSTOPU V PROGRAM					OB EVALVACIJI/IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Število aktivnosti uporabnika	29	4	8	6,0	1,225	57	4	8	6,16	1,162	0,264

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu. Uporabnik je na posamezne trditve odgovarjal na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam). Za izračun sestavljene spremenljivke smo vrednosti indikatorjev med seboj sešteli in delili s številom indikatorjev.

Iz izračunanih povprečij ugotavljamo, da je zadovoljstvo uporabnikov z dejavnostmi v programu ob evalvaciji/izstopu visoko. Nekoliko manjše, vendar še vedno visoko je zgolj strinjanje s trditvijo, da so uporabnikom vseč delavnice.

Preglednica 12.11: Indikatorji zadovoljstva z dejavnostmi v programu ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Všeč so mi delavnice.	56	1	5	4,11	0,966
Všeč mi je, da dobim pomoč pri učenju.	35	1	5	4,17	1,098
Všeč so mi tabori.	35	1	5	4,49	1,067
V programu so mi na voljo različne aktivnosti.	58	1	5	4,35	0,739
Večina aktivnosti je zanimivih.	59	1	5	4,27	0,848
Zadovoljstvo z dejavnostmi.	19	1	5	4,32	0,994

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 4: Zvišanje samopodobe, samozavesti

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Uporabnik je na posamezne trditve odgovarjal na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

Ugotovimo lahko, da so uporabniki ocenili, da se ob evalvaciji/izstopu bolj strinjajo s trditvami, da so zadovoljni s svojo zunanostjo (3,93 oz. 4,16) in da vse naredijo prav (4,00 oz. 4,07). Strinjanje s trditvami, se dobro razumejo z vrstniki (4,32 oz. 4,31), da počnejo veliko pomembnih stvari (3,93 oz. 3,96), da si vrstniki želijo njihovega prijateljstva (3,81 oz. 3,86) in da so na splošno zadovoljni takšni kot so (4,13 oz. 4,15) se skoraj ni spremenilo med vstopom in evalvacijo/izstopom. Strinjanje s trditvijo, da imajo več prijateljev kot večina vrstnikov (3,85 oz. 3,85), se ni spremenilo med vstopom in evalvacijo/izstopom. Zadnji dve trditvi sta nastopali zgolj v vprašalnikih za otroke starejše od 11 let. Uporabniki se ob evalvaciji/izstopu manj strinjajo s trditvijo, da so lahko ponosni na veliko stvari (4,20 oz.

4,03), medtem ko pri trditvi, da ko se nečesa lotijo, to naredijo dobro, skoraj ni razlike (3,86 oz. 3,89).

Preglednica 12.12: Primerjava indikatorjev samopodobe uporabnikov ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)

	PRED VSTOPOM V PROGRAM					OB EVALVACIJI ALI IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljen sem s svojo zunanostjo.	30	2	5	3,93	0,740	50	2	5	4,16	0,842	0,763
Dobro se razumem z vrstniki.	31	4	5	4,32	0,475	58	2	5	4,31	0,730	0,560
Počnem veliko pomembnih stvari.	28	3	5	3,93	0,716	49	1	5	3,96	0,978	1,000
Nič ne naredim prav.*	20	1	5	4,00	0,076	43	2	5	4,07	0,985	0,655
Vrstniki si želijo, da bi bil njihov prijatelj.	26	2	5	3,81	0,749	44	1	5	3,86	1,047	0,257
Na splošno sem zadovoljen takšen kot sem.	31	2	5	4,13	0,763	54	2	5	4,15	0,940	0,441
Imam več prijateljev kot večina vrstnikov.	20	2	5	3,85	0,745	39	1	5	3,85	1,182	0,450
Lahko sem ponosen na veliko stvari.	15	3	5	4,20	0,676	33	2	5	4,03	0,847	0,655
Ko se nečesa lotim, to naredim dobro.	14	2	5	3,86	0,864	28	2	5	3,89	0,832	0,317

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; **sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

*lestvice smo pri računanju obrnili, kar pomeni, da moramo pri interpretaciji upoštevati vsebinsko nasprotno trditev. Npr. trditev »Nič ne naredim prav« moramo interpretirati kot »Vse naredim prav«. Trditve smo kot take tudi interpretirali v besedilu.

Uporabnike smo ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu vprašali, kako se počutijo na splošno, odgovarjali pa so na lestvici 1 – zelo slabo, 2 – slabo, 3 – ne dobro ne slabo, 4 – dobro in 5 – zelo dobro.

V povprečju se uporabniki pred vstopom v program počutijo odlično (4,47), ob evalvaciji/izstopu pa se povprečje nekoliko zniža (4,37). Razlika ni statistično značilno različna.

Preglednica 12.13: Primerjava splošnega počutja uporabnika ob vstopu v program in evalvaciji/izstopu (opisne statistike)

	PRED VSTOPOM V PROGRAM					OB EVALVACIJI /IZSTOPU					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Splošno počutje	32	3	5	4,47	0,567	57	1	5	4,37	0,858	0,244

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

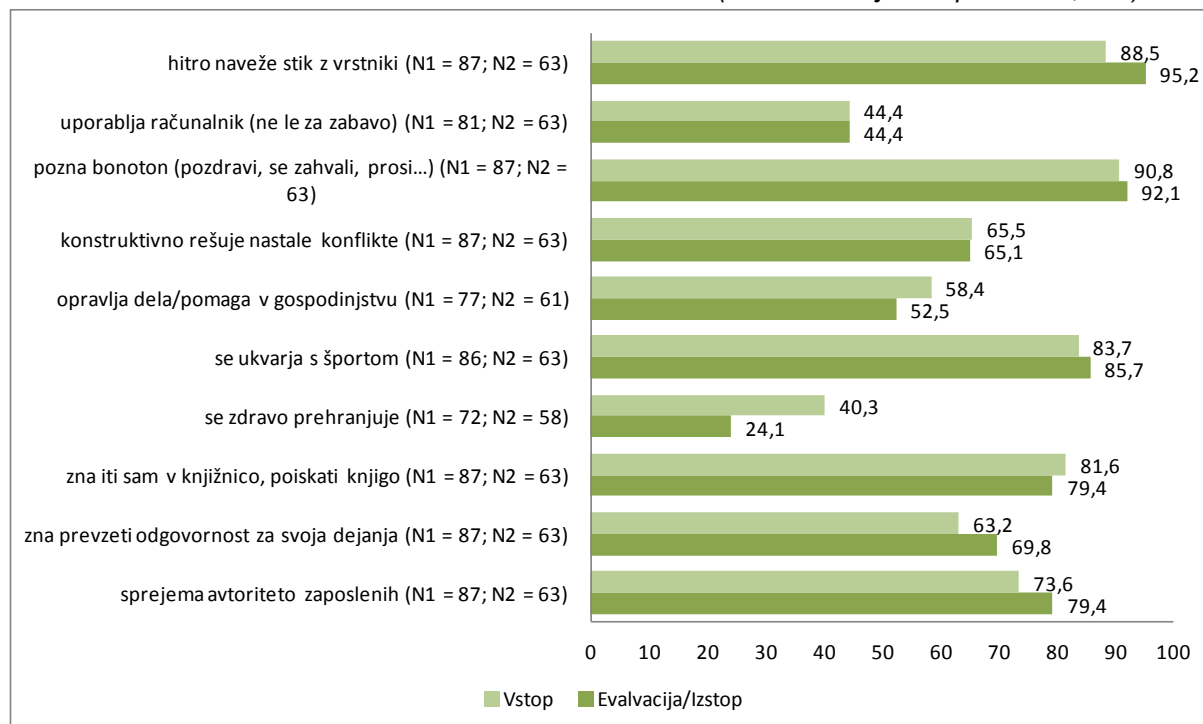
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 5: Pridobitev socialnih in funkcionalnih veščin

Strokovni delavci v programu so vrednotili pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju in ob izstopu. Podatek ob zadnjem merjenju pomeni zadnjo oceno, ki so jo navedli strokovni delavci, bodisi po določenem obdobju bodisi ob izstopu. Odgovore so navajali na lestvici 1-DA, 2-NE in 3-DELNO. Odgovore smo v nadaljevanju rekodirali, tako da so prikazani na lestvici 0-NE, 1-DELNO in 2-DA.

Največje pozitivne razlike se pojavijo pri hitrosti navezovanja stikov z vrstniki (88,5 oz. 95,2), prevzemanju odgovornosti za svoja dejanja (63,2 oz. 69,8) in sprejemanju avtoritete zaposlenih (73,6 oz. 79,4). Statistično značilne so razlike pri uporabljanju računalnika (ne le za zabavo, ukvarjanju s športom, zdravem prehranjevanju in prevzemanju odgovornosti za svoja dejanja. Druge razlike niso statistično značilno različne.

Slika 12.4: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (dokumentacija za uporabnike, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.14: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Hitro naveže stik z vrstniki.	63	0,083
Uporablja računalnik (ne le za zabavo).	61	0,046**
Pozna bonton (pozdravi, se zahvali, prosi...).	63	0,157
Konstruktivno rešuje nastale konflikte.	63	0,257
Opravlja dela/pomaga v gospodinjstvu.	55	0,564
Se ukvarja s športom.	62	0,014**
Se zdravo prehranjuje.	53	0,046**
Zna iti sam v knjižnico, poiskati knjigo.	63	0,257
Zna prevzeti odgovornost za svoja dejanja.	63	0,014**
Sprejema avtoriteto zaposlenih.	63	0,157

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Na koncu smo združili indikatorje v sestavljeno spremenljivko, in sicer tako, da smo sešteli vse indikatorje sklopa in seštevke delili z dve. Podatek ob zadnjem merjenju pomeni zadnjo oceno, ki so jo navedli strokovni delavci, bodisi po določenem obdobju, bodisi ob izstopu.

Ob vstopu so strokovni delavci navedli, da imajo uporabniki v povprečju 8,41 socialnih in funkcionalnih veščin, ob zadnjem merjenju pa imajo v povprečju 8,36 socialnih ali funkcionalnih veščin. Razlika je statistično značilno različna.

Preglednica 12.15: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (dokumentacija za uporabnike, opisne statistike)

	OB VSTOPU V PROGRAM					OB ZADNJEM MERJENJU					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin	63	4,5	10	8,41	1,367	57	4,5	10	8,36	1,183	0,048**

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

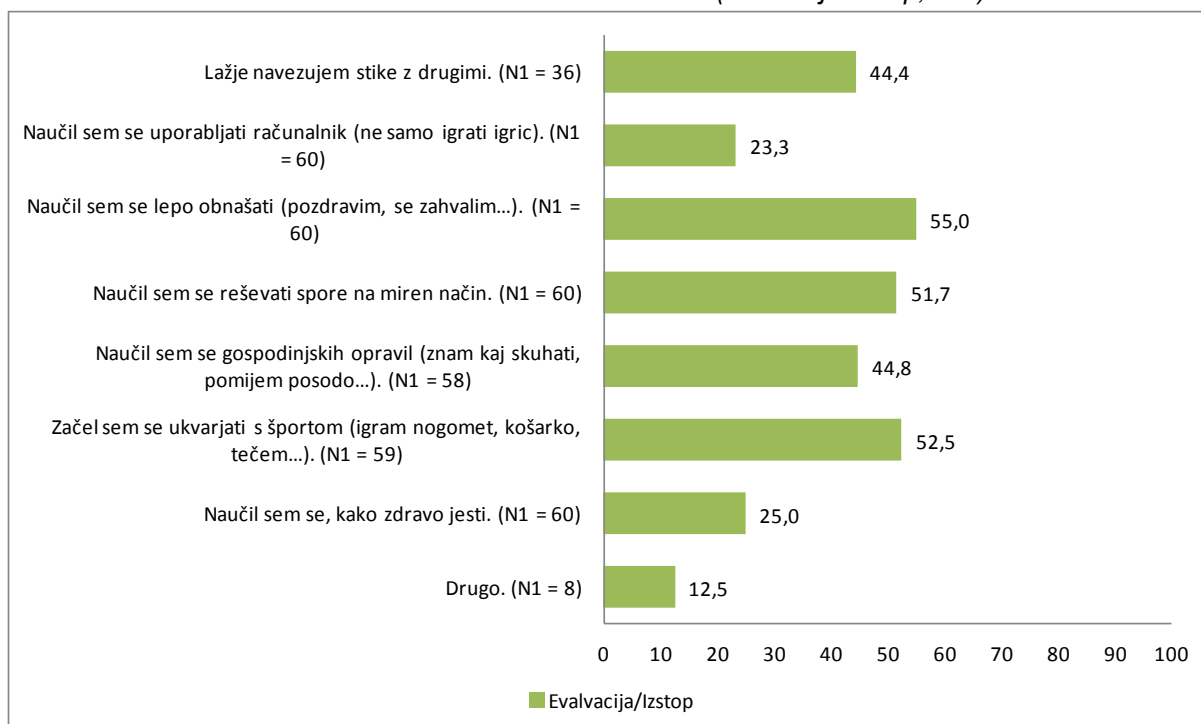
*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu. Odgovore so navajali na lestvici 1-DA, 2-NE in 3-DELNO. Odgovore smo v nadaljevanju rekodirali, tako da so prikazani na lestvici 0-NE, 1-DELNO in 2-DA. Na koncu smo združili indikatorje v sestavljeno spremenljivko, in sicer tako, da smo sešteli vse indikatorje sklopa in seštevke delili z dve.

Ugotovimo, da ob samooceni uporabnikov ob evalvaciji/izstopu, jih 55,0 % navede, da so se naučili lepo obnašati, 52,5 % jih navede, da so se začeli ukvarjati s športom in 51,7 % jih navede, da so se naučili reševati spore na miren način.

Slika 12.5: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin (evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Pri evalvaciji/izstopu imajo uporabniki po samooceni v povprečju 3,62 socialnih in funkcionalnih veščin.

Preglednica 12.16: Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin ob evalvaciji/izstopu (opisne statistike)

	OB EVALVACIJI/IZSTOPU				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Pridobitev novih socialnih in funkcionalnih veščin	33	0	7	3,62	1,768

Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V odprtem vprašanju so uporabniki dopisali katere druge socialne in funkcionalne veščine so pridobili v programu. En uporabnik je navedel, da se je naučil »iger«, en uporabnik je navedel, da se je naučil »biti osredotočen na to kar dela«.

Cilj 6: Izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji

Strokovni delavci v programu so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotili odnos med uporabnikom in bližnjimi, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju in ob izstopu. V nadaljevanju predstavljamo indikatorje odnosa med uporabniki in bližnjimi, ki smo jih na koncu združili v sestavljeno spremenljivko, in sicer tako, da smo sešteli vse indikatorje sklopa in seštevek delili s številom vseh indikatorjev. Pri izračunu sestavljene spremenljivke smo upoštevali povprečja ob vstopu in ob zadnjem merjenju uporabnika. Podatek ob zadnjem merjenju pomeni zadnjo oceno, ki so jo navedli strokovni delavci, bodisi po določenem obdobju bodisi ob izstopu.

Odnos uporabnika (otroka) s starši

Podatki kažejo, da je odnos uporabnika s starši ob vstopu v povprečju niti visok niti nizek (3,32), nato pa se v času vključenosti v program še nekoliko zniža (3,22). Razlika med vstopom in zadnjim merjenjem je statistično značilno različna.

Zanimanje staršev za to, kaj počne njihov otrok.

Podatki kažejo, da je zanimanje staršev ob vstopu v povprečju ni niti nizko niti visoko (2,94), nato pa se v času vključenosti v program nekoliko zviša (2,98). Razlika med vstopom in zadnjim merjenjem ni statistično značilno različna.

Sodelovanje staršev v programu (spodbuda otroku za obiskovanje programa, pogovori z izvajalci programa ipd.)

Podatki kažejo, da je sodelovanje staršev v programu ob vstopu v povprečju ni niti nizko niti visoko (2,85), nato pa v času vključenosti v program nekoliko naraste (2,92). Razlika med vstopom in zadnjim merjenjem ni statistično značilno različna.

Sestavljena spremenljivka – izboljšanje odnosa

Izračun sestavljene spremenljivke kaže na to, da je v povprečju odnos uporabnika z bližnjimi ob evalvaciji ali izstopu v primerjavi z vstopom skoraj popolnoma enak (3,05 oz. 3,04). Razlika med vstopom in zadnjim merjenjem ni statistično značilno različna.

Preglednica 12.17: Primerjava indikatorjev odnosa med uporabnikom in bližnjimi ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu in predstavitev sestavljene spremenljivke (opisne statistike)

	PRED VSTOPOM V PROGRAM					OB EVALVACIJI ALI IZSTOPU IZ PROGRAMA					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Odnos uporabnika (otroka) s starši	87	1	4	3,32	,690	64	2	4	3,22	,576	0,018**
Zanimanje staršev	87	1	5	2,94	,958	64	1	5	2,98	,968	0,346
Sodelovanje staršev v programu	86	1	5	2,85	,952	64	1	5	2,92	1,013	1,000
Izboljšanje odnosa	86	1,3	4,7	3,05	,781	64	1,3	4,7	3,04	,798	0,199

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

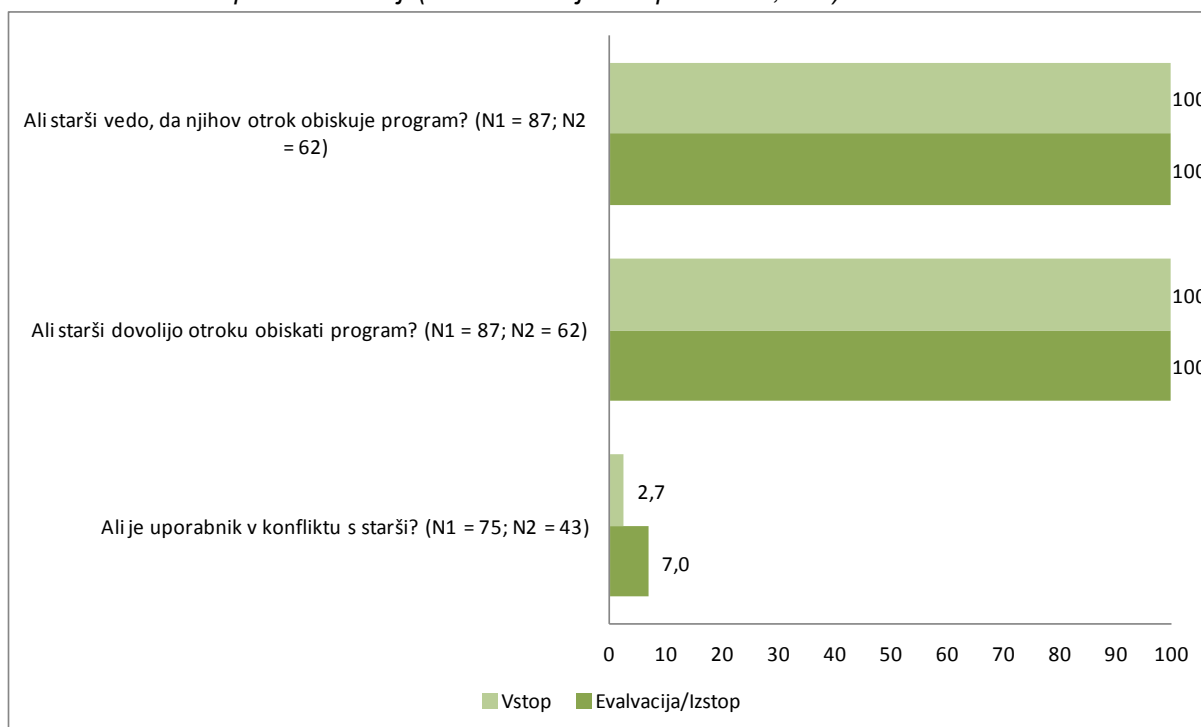
*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Strokovni delavci v programu so z DA ali NE vrednotili odnos med uporabnikom in bližnjimi, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju in ob izstopu. Podatek ob zadnjem merjenju pomeni zadnjo oceno, ki so jo navedli strokovni delavci, bodisi po določenem obdobju bodisi ob izstopu.

Uporabniki so ob evalvaciji bolj pogosto v konfliktu s starši, pri drugih dveh spremenljivkah ni razlik. Razlika ni nikjer statistično značilno različna.

Slika 12.6: Odnos uporabnik/bližnji (dokumentacija za uporabnike, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.18: Odnos uporabnik/bližnji (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Ali starši vedo, da njihov otrok obiskuje program?	62	konstanta
Ali starši dovolijo otroku obiskati program?	62	konstanta
Ali je uporabnik v konfliktu s starši?	41	1,000

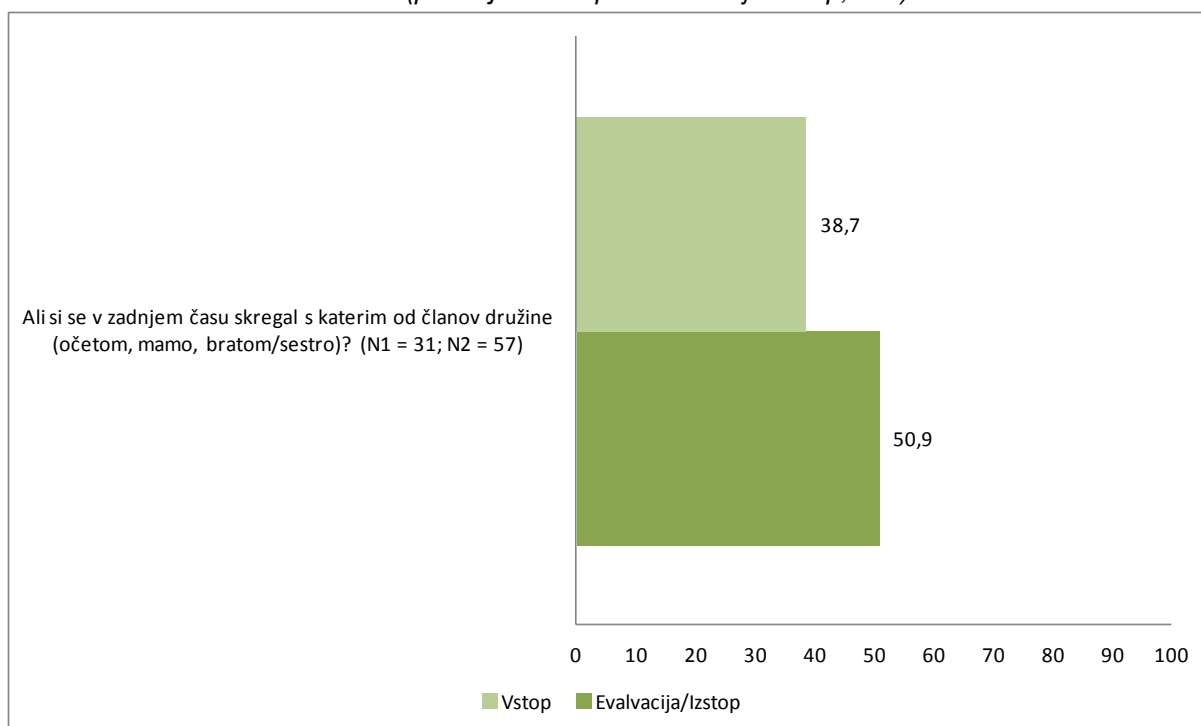
Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Uporabnik je odgovarjal z DA ali NE, ali se je v zadnjem času skregal s katerim od ožjih družinskih članov.

Ugotovimo lahko, da je bilo ob vstopu 38,7 % uporabnikov v konfliktu s člani družine, medtem, ko je bilo ob evalvaciji/izstopu 50,9 % uporabnikov v konfliktu s člani družine. Razlika ni statistično značilno različna.

Slika 12.7: Konflikt s člani družine (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.19: Konflikt s člani družine (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Ali si se v zadnjem času skregal s katerim od članov družine (očetom, mamo, bratom/sestro)?	19	0,683

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatke ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Pri cilju preverjamo samooceno uporabnika preko posrednih vprašanj v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Uporabnik je na posamezne trditve odgovarjal na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

Ugotovimo lahko, da je pred vstopom povprečno zadovoljstvo z družino visoko (4,41) ob evalvaciji/izstopu pa še nekoliko višje (4,59). Razlika ni statistično značilno različna.

Preglednica 12.20: Zadovoljstvo z družino (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	PRED VSTOPOM V PROGRAM					OB EVALVACIJI /IZSTOPU					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljstvo z družino	32	3	5	4,41	0,615	59	1	5	4,59	0,949	0,138

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

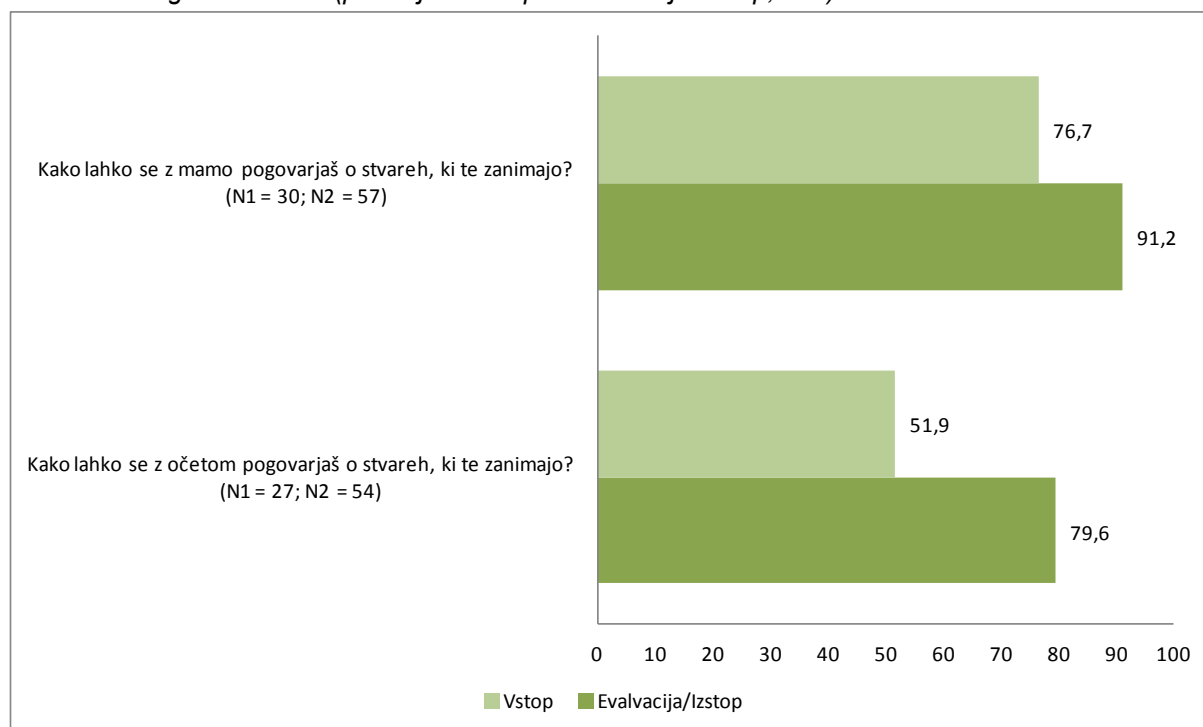
*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabniki so v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu navedli, kako lahko se z mamo/očetom pogovarjajo o stvareh, ki jih res zanimajo. Odgovore so navajali na lestvici 1-zelo težko, 2-težko, 3-lahko in 4-zelo lahko. Odgovore smo v nadaljevanju rekodirali, tako da so prikazani na lestvici 1-lahko ali zelo lahko in 2-težko ali zelo težko.

Ugotovimo lahko, da se uporabniki lažje pogovarjajo z mamo ob evalvaciji/izstopu (76,7 oz. 91,2), obenem pa se uporabniki tudi veliko lažje pogovarjajo z očetom ob evalvaciji/izstopu (51,9 oz. 79,6). Nobena od razlik ni statistično značilno različna.

Slika 12.8: Pogovor s starši (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.21: Pogovor s starši (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Kako lahko se z mamom pogovarjaš o stvareh, ki te zanimajo?	22	0,480
Kako lahko se z očetom pogovarjaš o stvareh, ki te zanimajo?	18	0,752

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Cilj 7: Izboljšanje učnih navad

Strokovni delavci v programu so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotili učne navade uporabnika, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju in ob izstopu. Podatek ob zadnjem merjenju pomeni zadnjo oceno, ki so jo navedli strokovni delavci, bodisi po določenem obdobju bodisi ob izstopu.

Ugotovimo lahko, da povprečne učne navade ob vstopu niso niti dobre, niti slabe (2,97), medtem ko so ob izstopu/evalvaciji nekoliko boljše (3,03). Razlika je statistično značilno različna.

Preglednica 12.22: Izboljšanje učnih navad (dokumentacija za uporabnike, opisne statistike)

	PRED VSTOPOM V PROGRAM					OB EVALVACIJI /IZSTOPU					Signifikanca
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Izboljšanje učnih navad	85	1	5	2,97	1,074	61	1	5	3,03	1,064	0,011**

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun je opravljen le za tiste enote, za katere imamo podatek ob vstopu in evalvaciji/izstopu. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

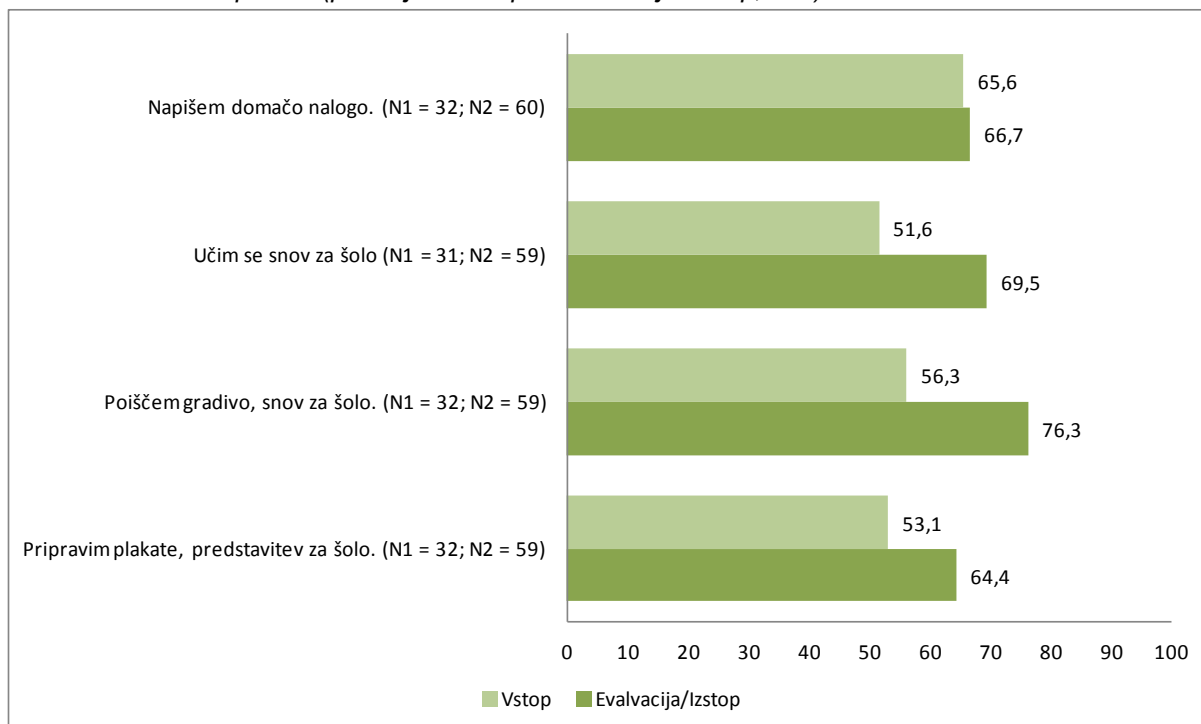
Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oz. aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabniki so v vprašalnikih ob vstopu in evalvaciji/izstopu navedli, v kolikšni meri samostojno opravljajo šolska opravila. Odgovore so navajali na lestvici 1- popolnoma sam, 2- večinoma sam, 3- z majhno pomočjo drugih (starši, učitelji, drugi) in 4- z veliko pomočjo drugih (starši, učitelji, drugi). Odgovore smo v nadaljevanju rekodirali, tako da so prikazani na lestvici 1- popolnoma sam ali večinoma sam in 2- z majhno pomočjo drugih (starši, učitelji, drugi) ali z veliko pomočjo drugih (starši, učitelji, drugi).

Ugotovimo lahko, da uporabniki ob izstopu/evalvaciji bolj samostojno napišejo domačo nalogo (65,6 oz. 66,7), se bolj samostojno učijo snov za šolo (51,6 oz. 69,5), bolj samostojno poiščejo gradivo, snov za šolo (56,3 oz. 76,3) in bolj samostojno pripravijo plakate, predstavitev za šolo (53,1 oz. 64,4). Razlike niso statistično značilno različne.

Slika 12.9: Šolska opravila (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %)

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12.23: Šolska opravila (izračun statistično značilnih razlik)

	N	Signifikanca
Napišem domačo nalogo.	23	0,683
Učim se snov za šolo	22	0,724
Poiščem gradivo, snov za šolo.	22	0,131
Pripravim plakate, predstavitev za šolo.	23	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemarjev test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

12.4 UČINKOVITOST PROGRAMA

Doseganje učinkovitosti programa merimo preko podatkov iz:

- Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za mrežo programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mrežo programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju in
- Končnega poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2016 za C programe – splošni obrazec.

Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja opravljenega dela neposredno z uporabniki in ostalega opravljenega dela. Podajamo številčne ocene.

Preglednica 12.24: Učinkovitost rabe programskih virov

Kriterij	Znesek/delež	Ocena
primernost sredstev glede na število uporabnikov	105.52 EUR	5
odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99)*, specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimnimi uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699)	81,34 %	6

Opomba:

*V oklepajih navajamo standardizirane sklope šifer iz baze opravljenih postopkov.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot zelo ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 105 EUR na uporabnika.

Odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99), specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimnimi uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699): delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke je 81,34 %, kar ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

12.5 OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Oceno tveganja za izvedbo programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za mrežo programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mrežo programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Analizo tveganja za izvedbo programa podajamo v več točkah: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.

12.5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa

Preglednica 12.25: Financiranje programa

Kriterij	Znesek/delež	Ocena
primernost letnih sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas	17.744,42 EUR	4
delež sofinanciranja MDDSZ glede na vse prihodke	44,34 %	4

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za poln delovni čas ocenjujemo kot ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 17.744,42 EUR.

Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobrih 44 %. To ocenjujemo kot ustrezno.

Ustreznost velikosti proračuna za namen programa: finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

12.5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa

Preglednica 12.26: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki

Kriterij	Količnik/delež	Ocena
razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih	24,98	4
formalna usposobljenost kadrov (delež zaposlenih s strokovnim izpitom)	50 %	3
povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih (aritmetična sredina)	6,5	6
ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ (skladnost s pogodbo)	100 %	6

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in prostovoljcev, ki delajo neposredno z uporabniki ocenjujemo kot ustrezno. Menimo, da je mesečno okrog 25 uporabnikov na izvajalca ustrezna obremenitev.

Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva.

Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu med šesto in sedmo stopnjo izobrazbe.

Ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ: Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

12.5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike

Primerjava ciljne in vključene populacije: ciljna in vključena populacija se ujemata. Večino uporabnikov predstavljajo otroci staršev priseljencev iz bivših republik nekdanje Jugoslavije, ki govorijo slovenski jezik oz. se hitro učijo jezika.

Ustreznost programa za vključeno populacijo: program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

12.5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa

Večjih **prostorskih tveganj** za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali. Druga lokacija DC je v souporabi s knjižnico in se ne more odpreti prej kot ob 13 h. Svojih prostorov pa v bližini nimajo.

12.5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov

Preglednica 12.27: Postopki

Kriterij	Ocena
kakovost strukture postopkov	6

Kakovost strukture postopkov: poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta popolnoma ustrezni.

Ustreznost postopkov glede na zastavljene cilje: postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so popolnoma ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

12.5.6 Ocena tveganja - ostalo

Obstoj konfliktov med zaposlenimi o metodah, ki naj bi jih uporabljali: v obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Morebitne težave sproti rešijo znotraj rednih tedenskih kolegijev.

Administrativne in organizacijske ovire: izvajalci programa navajajo veliko administrativnega dela (vodenje evidenc, pisanje poročil, zunanja evalvacija, dokumentacija za uporabnike). Ker so šest ur dnevno prisotni na terenu, jim ostane zelo malo časa za administracijo, poleg tega pa so še številčno majhen kolektiv. Trudijo se obdržati kakovost klub temu, da morajo zagotavljati kvantiteto. Menijo, da bi bilo znižanje iz šestih na pet ur

dela z mladostniki pomenilo pri izvajanju programa znaten premik k izboljšanju kakovosti dela.

12.6 TRAJNOST PROGRAMA

Oceno trajnosti programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za mrežo programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje, ter mrežo programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Trajnost programa ocenjujemo preko deležev povratnikov iz istega ali drugih programov ter razlogov za povratništvo in števila let delovanja programa. Posamezne dimenzije ocenjujemo opisno. Oceno trajnosti programa pa podajamo tudi na podlagi dejavnikov dostopnosti programa.

Delež povratnikov in razlogi: uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, če ne štejemo poletnih počitnic, ko je program zaprt, je po podatkih izvajalcev med 1 in 2 %. Pretežno gre za odsotnosti zaradi vremenskih vplivov, pozimi nekateri ne obiskujejo terenskega dela programa (mini bus).

Delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi: iz drugih SVP so prišli približno 3 % uporabnikov. Razlog je bil v tem, da jim ponudba prejšnjih programov ni ustrezala.

Delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP: po podatkih izvajalcev približno 3 % uporabnikov obiskujejo tudi druge programe. V obravnavanem programu pa so prisotni takrat, ko se drugi program ne izvaja.

Število let delovanja programa: program deluje od leta 1995, torej približno 22 let.

Preglednica 12.28: Dostopnost programa za uporabnike

Kriterij	Ocena
čakalna doba – podatek izvajalcev	6
arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim	6
dostopnost informacij o programu na spletu	6

Čakalna doba – podatek izvajalcev

Uporabnik je obravnavan takoj, ko pokliče oz. ko obiše program. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Urnik dela

Program DC se izvaja od ponedeljka do petka od 13.00 do 19.00 ure, terensko delo (Minibus) pa trikrat tedensko v popoldanskem času. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim

Aktivnosti DC potekajo v pritličnih prostorih, ki so dostopni gibalno oviranim osebam. Terensko delo poteka na javnih površinah (športnih igriščih), ki so ravno tako dostopne gibalno oviranim osebam. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost javnega prevoza

Redne linije mestnega avtobusa imajo postajališče v neposredni bližini DC, kakor tudi blizu lokacije terenskega dela. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Vidnost, označenost prostorov programa

Enota 1: Na glavnem vhodu je logotip programa, ko uporabniki vstopijo skozi vhod pa je na vratih dodatna oznaka za DC.

Enota 2: Logotip programa in označena smer vhoda se vidita z ulice. Po vstopu v stavbo je pot do prostorov označena s tablami. Pred stavbo pa je parkiran prepoznavni (označeni) minibus.

Ulično delo: Lokacija je prepoznavna zaradi parkiranega minibus, ki je prepoznavno označen. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost informacij o programu na spletu

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Podatkov o številu obiskov strani ne beležijo. Stran družbenega omrežja Facebook društva je v obravnavanem obdobju beležila 723 prijateljev.

12.7 UGOTOVITVE IN PREDLOGI

a) Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Nekaj ciljev programa ni ustrezno definiranih, gre bolj za postopke, ki jih program izvaja oz. za procesne cilje (npr. nuditi pomoč in podporo uporabnikom in staršem za razumevanje in izboljšanje življenjske situacije, za spremembo življenjskega stila in za samoreševanje konfliktov v odnosih (v družini, v soseski, v šoli, med vrstniki, itd.)) ter načela delovanja programa (npr. zagotavljanje dosegljivosti in dostopnosti programa uporabnikom pod enakimi pogoji, ne glede na njihov socialni položaj (program se izvaja v stanovanjski soseski); vključevanje širše družine v konkretnih oblikah medgeneracijske solidarnosti) in ne cilje.

Predlog

Pravilnejša formulacija ciljev: nuditi pomoč in podporo uporabnikom in staršem za razumevanje in izboljšanje življenjske situacije, za spremembo življenjskega stila in za samoreševanje konfliktov v odnosih (v družini, v soseski, v šoli, med vrstniki, itd.) in zagotavljanje dosegljivosti in dostopnosti programa uporabnikom pod enakimi pogoji, ne glede na njihov socialni položaj (program se izvaja v stanovanjski soseski); vključevanje širše družine v konkretnih oblikah medgeneracijske solidarnosti), bi bila: opolnomočeni uporabniki oz. izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji in samostojno reševanje konfliktov. Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

b) Uspešnost in učinkovitost programa

Program je popolnoma uspešno (ocenjeno z oceno 6 na lestvici od 0 do 6) dosegal naslednji cilj skupine JVSP s področja mladinskega dela: zadovoljstvo uporabnika. Zelo uspešno (ocenjeno z oceno 5) je dosegal cilja kakovostno preživljanje prostega časa in izboljšanje učnih navad, uspešno (ocenjeno z oceno 4) je dosegal cilj izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji, srednje uspešen (ocenjeno z oceno 3) je bil pri doseganju ciljev širjenje socialne mreže ter zvišanje samopodobe, samozavesti. Manj uspešen (ocenjeno z oceno 2) pa je bil pri doseganju cilja pridobivanje socialnih in funkcionalnih veščin.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot zelo ustrezno. Izvajalci so v obravnavanem obdobju porabili zelo visok odstotek časa za postopke, ki vključujejo uporabnika, in sicer 81,34 %, kar ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

c) Ocena tveganja za izvedbo programa

Financiranje programa

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot ustrezno. Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je dobrih 44 %. To ocenjujemo kot ustrezno. Finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

Primernost kadrov

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih, ki delajo neposredno z uporabniki, ocenjujemo kot ustrezno. Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva)

ocenjujemo kot srednje ustrezno, saj ima polovica zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih (6,5) ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

Ustreznosti programa za uporabnike

Ciljna in vključena populacija programa se ujemata. Program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

Ustreznost prostorov za izvedbo programa

Večjih prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali. Druga lokacija DC je v souporabi s knjižnico in se ne more odpreti prej kot ob 13 h. Svojih prostorov pa v bližini nimajo.

Beleženje in izvajanje ustreznih postopkov

Poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta popolnoma ustrezni. Postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so popolnoma ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

Ostala tveganja

V obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali.

Izvajalci programa navajajo veliko administrativnega dela (vodenje evidenc, pisanje poročil, zunanja evalvacija, dokumentacija za uporabnike). Ker so šest ur dnevno prisotni na terenu, jim ostane zelo malo časa za administracijo, poleg tega pa so še številčno majhen kolektiv. Trudijo se obdržati kakovost klub temu, da morajo zagotavljati kvantiteto.

Predlog

Iz prejetih podatkov ugotavljamo, da izvajalci programa kljub navedeni obremenjenosti z administrativnimi deli, visok delež opravljenega dela namenijo neposrednemu delu z uporabniki, in sicer dobre štiri petine (81,34 %) kar pomeni, da so izvajalci programa pri opravljanju obsežnega administrativnega dela in koordiniranju petih enot zelo učinkoviti in bi lahko dobro prakso prenesli na druge programe. Izvajalci nasprotno menijo, da bi bilo znižanje normativa iz šestih na pet ur neposrednega dela z mladostniki pomenilo pri izvajanju programa znaten premik k izboljšanju kakovosti dela, torej, da je šest ur neposrednega dela z mladostniki prevelika dnevna obremenitev.

d) Kriterij trajnosti

Kroženje uporabnikov

Uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, če ne štejemo poletnih počitnic, ko je program zaprt, je po podatkih izvajalcev med 1 in 2 %. Pretežno gre za odsotnosti zaradi vremenskih vplivov, pozimi nekateri ne obiskujejo terenskega dela programa (mini bus).

Po podatkih izvajalcev je iz drugih SVP prišli približno 3 % uporabnikov. Razlog je bil v tem, da jim ponudba prejšnjih programov ni ustrezala. Ravno tako je približno 3 % uporabnikov obiskovalo poleg obravnavanega programa tudi druge SVP. V obravnavanem programu pa so prisotni takrat, ko se drugi program ne izvaja.

Program deluje od leta 1995, torej približno 22 let.

Dostopnost programa za uporabnike

Uporabnik je obravnavan takoj, ko pokliče oz. ko obiše program. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Program DC se izvaja od ponedeljka do petka od 13.00 do 19.00 ure, terensko delo (Minibus) pa trikrat tedensko v popoldanskem času. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Aktivnosti DC potekaj v pritličnih prostorih, ki so dostopni gibalno oviranim osebam. Terensko delo poteka na javnih površinah (športnih igriščih), ki so ravno tako dostopne gibalno oviranim osebam. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Redne linije mestnega avtobusa imajo postajališče v neposredni bližini DC, kakor tudi blizu lokacije terenskega dela. Prostor, kjer se izvaja program, so označeni z usmeritvenimi tablami in napisi, ki so vidni tudi z ulice. Lokacija uličnega dela je prepoznavna zaradi parkiranega in vidno označenega minibusa. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Podatkov o številu obiskov strani ne beležijo. Stran družbenega omrežja Facebook društva je v obravnavanem obdobju beležila 723 prijateljev.

****

Obravnavani program, ki smo ga v letu 2017 evalvirali, ima dolgo, približno 22-letno tradicijo kontinuiranega delovanja, zaposleni so prisotni šest ur vse delovnike v ustreznem času po končanem pouku v DC, trikrat tedensko pa v popoldanskem času tudi na terenu. In ravno ulično delo je postalo tudi središče medgeneracijskega povezovanja. Obiskovalci programa namreč niso samo otroci in mladostniki temveč tudi njihovi svojci, kjer pa vzporedno poteka tudi medkulturno povezovanje, program se namreč odvija v večji, izrazito multikulturni soseski.

Pri terenskem delu pa oviro pri delovanju predstavljajo normativi financerja (MDDSZ), namreč obisk programa je odvisen od letnega časa in vremena. Lepo vreme pomeni velik presežek uporabnikov, zimski meseci in kratki dnevi pa obisk uporabnikov lahko močno znižajo, saj ob slabem vremenu uporabniki pridejo v manjšem številu, in ko se znoči odidejo domov. Zato predlagamo spremembo normativa za mesece s krajšimi dnevi in slabšim vremenom (od oktobra do februarja) iz dosedanjih 20 rednih uporabnikov in 20 občasnih uporabnikov na enega zaposlenega na 15 rednih in 15 občasnih na enega zaposlenega.

Sodelovanje programa z ostalimi akterji (CSD, svetovalne službe treh okoliških osnovnih šol, lokalne policijske postaje) je kontinuirano, odzivno in korektno, skupaj z omenjeni institucijami in lokalnimi SVP izdelujejo skupne načrte za uporabnike in glede na v 22 letih delovanja pridobljeni ugled, ti akterji cenijo delo programa.

Program je torej prepoznaven v strokovni in laični javnosti in tudi v procesu zunanje evalvacije smo jim na podlagi pridobljenih podatkov podelili pretežno visoke povprečne ocene pri ocenjevanih kriterijih.

VIRI IN LITERATURA

- Izpolnjena Končna poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 za C programe – splošni obrazec.
- Mesec, Blaž (2007), Metodologija raziskovanja v socialnem delu II (študijska gradivo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - 1 (MDDSZ 2017-1).
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - 2 (MDDSZ 2017-2). Socialnovarstvene storitve. Dostopno prek: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/ (2. november 2017).
- Prejeto gradivo izvajalcev SVP: izpolnjeni vprašalniki, zbirniki, dokumentacije, intervjuji, odgovori preko e-pošte.
- Programi socialnega varstva. Dostopno prek: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstveni_programi/ (2. november 2017).
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020. (Ur.l. RS, št. 39/2013).
- Rode Nino, Rihter Liljana, Kobal Barbara (2006): Evalvacija programov v socialnem varstvu: model in postopek izvedbe. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo, Inštitut RS za socialno varstvo. Dostopno prek: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/evalvacija_pop.pdf (1. september 2017).
- Skala - mladinska ulična vzgoja (2017). Dostopno pek: <http://skala.je/>. (6. oktober 2017).
- Yates, Brian T. (1999): MeasuringandImprovingCosts, Cost-Effectiveness, and Cost-Benefitfor Substance AbuseTreatmentPrograms: A Manual. National Institute on Drug Abuse, Maryland; US Departmentofhealthand Human Srevicees: NationalInstituesofHealth.
- Zakon o socialnem varstvu. Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16 in 52/16 – ZPPreb-1.
- Žiberna, Vid (2016): Podpora pri procesu evalvacije izvajanja javnih socialnovarstvenih programov: navodila za uporabo baze EVAPRO© - oktober 2016. 5. izd. Ljubljana: Inštitut RS za socialno varstvo.